

UNA IMPORTANTE SENTENCIA DEL TSJ DE CATALUNYA SOBRE LA RADIODIFUSIÓN PRIVADA

Las radios ilegales (o piratería radiofónica) constituyen uno de los problemas más graves de la actividad audiovisual.

Actúan sin asignación de frecuencia (invadiendo el espectro radiofónico), sin autorización (sustrayéndose al control de las Administraciones competentes) y al margen de la legalidad, entre otras, en materia impositiva, laboral, Seguridad Social, etc.. causando un grave perjuicio a los medios radiofónicos de titularidad privada que sí respetan y se acomodan al ordenamiento jurídico en todos los órdenes.

La normativa audiovisual, propiamente dicha, se ha demostrado insuficiente para poner fin a esta situación, puesto que a una regulación sancionadora administrativa (la piratería se regula como infracción administrativa lejos de su tipificación como delito como ocurre en el Derecho Internacional Audiovisual y Derecho Comunitario: Inglaterra y Francia) hay que sumar la inactividad y pasividad de las Administraciones competentes (Ministerio de Fomento y Comunidades Autónomas, en el ámbito de sus competencias específicas) y la complejidad y dificultad en la ejecución de las posibles sanciones (que topan asimismo con una marcada Jurisprudencia tuitiva en materia de Derecho Fundamentales).

La realidad es que las emisoras ilegales campan a sus anchas, perturban el espacio radioeléctrico interfiriendo en la emisión de radios legales y ocasionan un grave perjuicio, no sólo económico, a la actividad privada de radiodifusión.

Con el fin de superar los inconvenientes descritos (inoperancia del régimen sancionador administrativo audiovisual) BUFETE MARESCA, en defensa de la Asociación Catalana de Radio optó por emprender la vía urbanística y ambiental, toda vez que las emisoras clandestinas realizan obras, instalaciones y desarrollan una actividad que está sujeta al ordenamiento urbanístico y ambiental, pensando en que la disciplina urbanística y ambiental podía ser más efectiva y rápida que la estrictamente audiovisual porque, en efecto, los Ayuntamientos disponen de medios inmediatos y eficaces para restablecer el ordenamiento urbanístico y ambiental perturbados.

En este sentido, ante la negativa del Ayuntamiento de Barcelona de adoptar las medidas urbanísticas y ambientales requeridas contra una serie de radios ilegales, interpuso un Recurso Contencioso-Administrativo ante el Tribunal Superior de Justicia de Catalunya que ha sido resuelto mediante Sentencia estimatoria núm. 652 de la Sección 3ª de la Sala de lo Contencioso-Administrativo.

Remitámonos a sus Fundamentos de Derecho 4ª y 5ª:

“QUART.- Després d’haver examinat la documentació administrativa incorporada a les actuacions, aquest Tribunal ha arribat a la conclusió que l’apel·lació haurà de prosperar.

Resulta evident que l’associació apel·lant, en el seu dia s’adreçà a l’Ajuntament de Barcelona amb el propòsit clar que la Corporació municipal actués contra un conjunt d’emissores de radio clandestines.

En aquesta tessitura, l’associació no estava demanant una actuació “graciable” i, per tant, pròpia del dret fonamental de petició; sinó que allò volia era que l’Ajuntament, si més no des dels vessants de l’urbanisme i les activitats amb incidència ambiental, exercités les seves competències; que incoés, per tant, sengles expedients de restabliment de la legalitat vulnerada i que ordenés el desmantellament de totes aquelles instal·lacions que no disposessin dels títols habilitants municipals que eran i segueixen sent preceptius.

La denúncia, efectivament, barrejava consideracions que podien afectar sectors de l’ordenament jurídic de competència autonòmica o estatal; però en tot cas, es referia, alhora, a àmbits d’actuació indiscutiblement locals o municipals. I en aquest sentit, l’associació tenia dret a rebre, no pas qualsevol resposta (llegeixi’s: dret de petició), sinó una resposta predeterminada o “reglada” per la normativa urbanística i d’activitats amb incidència ambiental.

CINQUÈ.- No és cert que la denúncia presentada per l’associació recurrent fos imprecisa quant a les dades de localització de les activitats denunciades.

La denuncia especificava vint-i-dues emissores amb les corresponents adreces, amb independència que una de les emissores (la de la torre de Collserola) es trobés al corrent de les seves obligacions legals.

Amb els instruments d’informació dels quals disposa un Ajuntament com el de Barcelona, no és verosímil pensar que podia tenir moltes dificultats per localitzar les dades dels titulars dels immobles concernits a fi de començar les actuacions amb una primera base segura. Sens perjudici de completar la informació inicial amb les dades que es podien obtenir del ram de la Generalitat de Catalunya dedicat a la matèria de radiodifusió.

Al capdavall, la diferència existent entre les actuacions dutes a terme i les denunciades, no fa sinó evidenciar la morositat municipal a l’hora d’abordar el problema que tenia plantejat el Consistori.

No se’ns oculta el caràcter feixuc d’uns expedients o d’un expedient adreçat a donar resposta adequada a una denúncia com la que ara ens ocupa; però aquesta última circumstància no podia ni podrà esdevenir una excusa plausible o admissible.

L'Ajuntament, doncs, haurà d'actuar en els termes que especificarem a través del nostre veredicté”.

En conclusión, el tribunal decide:

“ESTIMAR el present recurs d'apel·lació núm. 22/02017, promogut per L'ASSOCIACIÓ CATALANA DE RÀDIO amb l'oposició de L'EXCM. AJUNTAMENT DE BARCELONA i, conseqüentment, REVOCAR i deixar sense cap efecte la Sentència núm. 283, de 7 de novembre de 2016, dictada pel Jutjat Contenciós Administratiu núm. 11 de Barcelona en el sí del procediment ordinari núm. 326/2014. I en substitució de l'expressada Sentència:

1: REBUTJAR les inadmissibilitats oposades per la part demandada.

2: ESTIMAR el susdit recurs contenciós administratiu ordinari núm. 326/2014, promogut per L'ASSOCIACIÓ CATALANA DE RÀDIO contra L'EXCMO. AJUNTAMENT DE BARCELONA i, a resultes d'això:

2.1: DECLARAR contraria a dret la desestimació presumpta de la sol·licitud d'actuació formulada en seu municipal per l'associació actora i apel·lant, i

2.2: COMDEMNAR L'EXCM. AJUNTAMENT DE BARELONA a incoar en un termini màxim de dos mesos un expedient de protecció de la legalitat urbanística i d'activitats com a resposta a la denuncia formulada per L'ASSOCIACIÓ CATALANA DE RADIO en data 26 de febrer de 2013.

Un cop incoat, aquest expedient (amb les peces relacionades amb cada emissora denunciada) haurà de ser resolt en un termini màxim de sis mesos”.

De esta importante Sentencia se desprende que mientras no se tipifique como delito en el Código Penal la actividad de radiodifusión ilegal, como ocurre en países de nuestro entorno, el ordenamiento sancionador audiovisual se ha demostrado manifiestamente insuficiente e ineficaz, por lo que la vía alternativa de la denuncia urbanística y medioambiental constituye un procedimiento ágil y eficaz para combatir la radiodifusión ilegal.

Juan Carlos Maresca Cabot

Socio fundador Bufete Maresca